

ლევან ბაბურიშვილი

როგორ ავიცდინოთ ლიბერალიზმის მასხათი?!

**(შენიშვნები „თეოლოგ“ ზ. უძილაურის ნაშრომზე:
„როგორ ავიცდინოთ ფუნდამენტალიზმის მახვილი?“)**

საქართველოს მართლმადიდებლურ ეკლესიას ათასი ჯურის ნეოლიბერალი ნაირგვარი ცილისმწამებლური ბრალდებით თავს რომ ესხმის, ახალი ამბავი არ არის. ამჯერად ყურადღებას შევაჩერებთ „თეოლოგ“ ზელიმხან უძილაურის წერილზე: „როგორ ავიცდინოთ ფუნდამენტალიზმის მახვილი?“¹

სანამ უშუალოდ საკითხზე გადავიდოდეთ, ორიოდ სიტყვა უნდა ითქვას ჭეშმარიტი თეოლოგიის არსის შესახებ, ვინაიდან ვაჟა-ფშაველას ერთი ლექსის პერიფრაზი რომ მოვახდინოთ: „თეოლოგები მოძრაუდნენ, როგორც მაისში რწყილები.“ რომ არაფერი ვთქვათ გაურკვეველი რელიგიური აღმსარებლობის „თეოლოგებზე“, ბევრი მართლმადიდებელი სწავლულიც ამაყად იფერებს ღვთისმეტყველის წოდებას (მნიშვნელობა არ აქვს სასულიერო პირი იქნება იგი, თუ საერო). საკმარისია, ვინმემ რამდენიმე კვირიანი სტაჟირება გაიაროს უცხოეთის რომელიმე კოლეჯში და იგი უკვე დასრულებული „თეოლოგი“ და რელიგიური ექსპერტია.

მართლმადიდებლური ტრადიციის მიხედვით, **„ყველა ადამიანს არ ძალუძს ღვთისმეტყველება, ეს არ არის ამქვეყნად „ქვემოთ მოსიარულეთა“ საქმე, არამედ მხოლოდ მათი, ვინც გამოიცადა, ცხოვრება უფლის ჭვრეტაში გაატარა და, უპირველეს ყოვლისა, გაიწმინდა“**². ჭეშმარიტი ღვთისმეტყველი იგია, ვისაც პიროვნული ღვაწლით შეუცვნია უფალი და ღვთისმეტყველებს საკუთარი სულიერი გამოცდილებიდან გამომდინარე. როგორც წმ. სილუან ათონელის სულიერი მემკვიდრე, არქიმანდრიტი სოფრონი (სახაროვი) ბრძანებს: **„არც უზომო რაოდენობის წიგნების კითხვას, არც ქრისტიანობის და სხვა რელიგიების ისტორიის გაცნობას, არც სხვადასხვა საღვთისმეტყველო სისტემის შესწავლას არ მიეყაფართ საბოლოო მიზნამდე: ცხოვრებამდე ერთადერთი ჭეშმარიტი ღმერთის შემეცნების გზით...**

¹ <http://azrebi.ge/index.php?m=734&newsid=145>

² მიტროპოლიტი იეროთეოს ვლახოსი, მართლმადიდებლური ფსიქოთერაპია, ბერძნულიდან თარგმნა ე. დულაშვილმა, თბ., 2010, გვ. 28.

აკადემიური ღვთისმეტყველების საუკუნეობრივმა გამოცდილებამ თვალნათლივ გვიჩვენა, რომ შესაძლებელია შემთხვევა ბრწყინვალე ერუდიციის ფლობისა სამეცნიერო ღვთისმეტყველებაში ცხოველი რწმენის არსებობის გარეშე. ასეთ შემთხვევაში ღვთისმეტყველება ხდება ინტელექტუალური პროფესია, მსგავსი იურისპრუდენციისა...³ წმ. მაქსიმე აღმსარებლის თქმით კი, „ცოდნა პრაქტიკის გარეშე დემონური ღვთისმეტყველებაა“. თვით დოგმატთა სრულყოფილი შემეცნებაც მისტიკური გამოცდილების საფუძველზეა შესაძლებელი. ერთი უსწავლელი წმიდა მამის დოგმატური ცოდნა გაცილებით უფრო ზუსტია ვიდრე ათი თეოლოგიის დოქტორისა: „დოგმატური შემეცნება, გაგებული როგორც სულიერი ცოდნა, ღმერთისგან მოდის საჩუქრად ისე, როგორც ჭეშმარიტი ცხოვრება ღმერთში შეუძლებელია ღმერთის წვევის გარეშე.“⁴

მართლმადიდებლური გარდამოცემით, სამი წმიდანი ატარებს ღვთისმეტყველის წოდებას: წმ. იოანე ღვთისმეტყველი, ყველაზე მისტიკური მახარებელთა შორის, სწავლებათა მისტიკური სიღრმით გამორჩეული წმ. გრიგოლ ღვთისმეტყველი და მართლმადიდებლური მისტიკის მწვერვალი წმ. სვიმეონ ახალი ღვთისმეტყველი. ეს ფაქტი ცხადად მიუთითებს, თუ როგორი კრძალვით ეპყრობა ეკლესია „ღვთისმეტყველის“ წოდებას.

ნამდვილი ღვთისმეტყველების საფუძველი პიროვნულ-მისტიკური გამოცდილებაა და არა სამეცნიერო-ინტელექტუალური მოღვაწეობა. ჭეშმარიტი ღვთისმეტყველების ნიჭი მოიპოვება არა თეოლოგიაში სადოქტორო დისერტაციის დაცვით, არამედ სულიერი შრომითა და ასკეტიზმით. ათეისტსაც თავისუფლად შეუძლია დაიცვას სადოქტორო დისერტაცია სამეცნიერო თეოლოგიაში, მაგრამ იქნება იგი ღვთისმეტყველი ამ სიტყვის ნამდვილი გაგებით? თანამედროვე თეოლოგები, საუკეთესო შემთხვევაში, ღვთისმეტყველების ისტორიკოსები არიან და არა ღვთისმეტყველები ამ სიტყვის ნამდვილი გაგებით.

თანამედროვე ე.წ. „ლიბერალური თეოლოგიის“ მიზანი აღარ არის ადამიანის განდმრთობა. იგი ხშირ შემთხვევაში დაცლილია სოტერიოლოგიური შინაარსისაგან და იესო ქრისტეს გაიაზრებს არა როგორც კაცობრიობის ცოდვათათვის ჯვარცმულ ღმერთს, არამედ უბრალო ზნეობის მასწავლებელსა და მისაბამ პიროვნებას.

ვლადიმერ ლოსკის თქმით: „ღმერთი არაა მეცნიერების საგანი და ღვთისმეტყველებაც რადიკალურად განსხვავდება ფილოსოფიური აზროვნებისაგან: ღვთისმეტყველი ისე არ ეძებს ღმერთს, როგორც ეძებენ რაიმე საგანს, არამედ თვით ღმერთი ეუფლება ღვთისმეტყველს...“⁵

³ Архимандрит Софроний (Сахаров), Видеть Бога как он есть, Свято-Троицкая Сергиева Лавра, 2006, гл. 235.

⁴ წმიდა სილუანის ცხოვრება და სწავლებანი, I-II, თბ., 2009, გვ. 185.

⁵ В. Лосский, Очерк мистического Богословия Восточной Церкви. Догматическое Богословие, М., 1991. гл. 200.

მაშ ასე, ენახოთ თუ ვინ დაუფლებია „თეოლოგ“ ზ. უძილაურს, ღმერთი თუ ბელიარი?

საზოგადოდ, ყოველგვარი ღვთისმეტყველების საფუძველია რელიგიის აღირება ადამიანის სულიერი ცხოვრების უმაღლეს სფეროდ. აქ ადარ მოვიტანთ ღვთისმეტყველთა და ფილოსოფოსთა აურაცხელ ციტატას, რომ რელიგია არის კავშირის განახლება ღმერთთან, უსასრულოს ჰვრეტა და განცდა და ა.შ.

ზ. უძილაური კი, მსჯელობს რა რელიგიის ბუნებაზე, იმოწმებს არა წმიდანებსა და თეოლოგებს, არამედ მგზნებარე ათეისტებს: **კარლ მარქსს, ემილ დურკჰაიმს, ზიგმუნდ ფროიდს** და სხვ. ზ. უძილაური სრულიად ეთანხმება ამ მოაზროვნეებს, რომ **„რელიგია „წმინდა ავადმყოფობაა“, „რელიგიის მიზანი და მოწოდებაა მორწმუნე არა სხვაზე კეთილშობილი, არამედ უფრო წარმატებული გახადოს, ქონება და სიმყუდროვე შესძინოს მას“, „რელიგია წმინდა ძალადობაა“, „რელიგია ბრუტალური მოვლენაა, ბრუტალური მამისმკვლელობის ნიადაგზე აღმოცენებული“... ზ. უძილაური აღფრთოვანებით იმეორებს ლუკრეციუსის სიტყვებსაც: „რამდენი ბოროტება მოიტანა რელიგიამ... რელიგიამ კრიმინალური და უზნეო ქმედებები წარმოშვა.“**

ასეთი შეხედულება რელიგიის შესახებ მხოლოდ **არარელიგიურ ადამიანს, ათეისტს** შეიძლება გააჩნდეს. ამრიგად, ზ. უძილაურის სახით ჩვენ წინაშეა **ათეისტური „თეოლოგიის“** უნიკალური წარმომადგენელი.

მართლმადიდებლურ ეკლესიაზე მსჯელობისას ზ. უძილაური იმოწმებს **ადოლფ ჰარნაკს**, რომლის თქმითაც, **„ეს ეკლესია როგორც გარეგნული ეკლესია არის პროდუქტი აღმოსავლურად გადაგვარებული ქრისტიანობისა... არაერთი პროფეტი, არაერთი რეფორმატორი, არაერთი დიდი გენია... ტრადიციონალიზმი და რიტუალიზმი განსაზღვრევენ მართლმადიდებლობის ხასიათს და აგრეთვე იმას, თუ რამდენად დაშორდა იგი სახარებას.“**

პროტესტანტი რელიგიათმცოდნე ადოლფ ჰარნაკი მაღალი შეხედულების რომ არ იქნება მართლმადიდებლურ ეკლესიაზე, რა გასაკვირია? რატომ მაინცდამაინც პროტესტანტული კულტურის წარმომადგენლის აზრი უნდა დავიმოწმოთ მართლმადიდებლობაზე მსჯელობისას? ჰარნაკი ის „თეოლოგია“, რომელიც თვლის, რომ რწმენა მაღლა დგას დოგმატებზე და ქრისტიანული სწავლების შესანარჩუნებლად აუცილებელია დოგმატური აზროვნებისაგან განთავისუფლება. მეცნიერი უარყოფს სახარებისეულ სასწაულებს, მიაჩნია რა ისინი მოციქულთა შეზღუდული აზროვნების ინტერპრეტაციად. ქრისტეს კი იგი გაიაზრებს, როგორც უბრალოდ მისაბამ პიროვნებას. ჰარნაკის აზრით, აღდგომა იმდენად რეალობა არ არის, რამდენადაც ქრისტეს არაჩვეულებრივი პიროვნების განუმეორებელი ზემოქმედების გამოძახილი ადამიანთა აზროვნებაში. როგორც პროტესტანტ-

ული კულტურის ღვიძლ შვილს, ჰარნაკს ქრისტიანობასთან სრულიად შეუთავსებლად მიაჩნია ასკეტიზმი.⁶ მის ცდომილებათა შესახებ საუბარი შორს წაგვიყვანს.

ჰარნაკი ჩივის, რომ თურმე მართლმადიდებლურ ეკლესიაში გენიოსები და რეფორმატორები არ ყოფილან. გენიოსი, ი. კანტის მიხედვით, შეიძლება იყოს მხოლოდ ხელოვანი და არა რელიგიის ან მეცნიერების მოღვაწე. თუ ჰარნაკი გენიოსში განსაკუთრებული ინტელექტუალური უნარებით დაჯილდოებულ ადამიანს გულისხმობს, მაშინ უკვე ცილისწამებასთან გვაქვს საქმე, ვინაიდან მართლმადიდებლურ ეკლესიას ჰყავს ისეთი დიდი ინტელექტით გამორჩეული წმინდანები, როგორებიც არიან: არეოპაგიტული კორპუსის ავტორი, წმ. გრიგოლ ნოსელი, წმ. მაქსიმე აღმსარებელი, წმ. იოანე დამასკელი, წმ. არსენ იეალთოელი, წმ. გრიგოლ პალამა და ა.შ.

რაც შეეხება რეფორმატორთა არ არსებობას, **ეს ნაკლი კი არა, ღირსებაა! რეფორმაცია იქ არის საჭირო, სადაც ადგილი აქვს ღვთაებრივი სწავლებიდან გადახვევას.** მართლმადიდებლური ეკლესია კი, ერთგულია რა მოციქულთა მოძღვრებისა, არავითარ რეფორმაციას არ საჭიროებს.

თუ ავტორიტეტებზე მიდგა საქმე, დავიმოწმებთ უდიდესი რუსი მწერლის ფ. დოსტოვესკის აზრს დასავლური ქრისტიანობის შესახებ, რომლის მიზნებსაც აშკარად თუ ფარულად ემსახურებიან ზ. უძილაური და „ლიბერალი თეოლოგების“ მთელი არმადა: „რომის კათოლიციზმი ათეიზმზე უარესი გახლავთ... ათეიზმი მხოლოდ ნულს გვიქადაგებს, კათოლიციზმი კი უფრო შორს მიდის: წარყენილ ქრისტეს გვიქადაგებს, მის მიერვე ცილდაწამებულსა და შეგინებულს... ის ანტიქრისტეს გვიქადაგებს... რომის კათოლიციზმი სარწმუნოება კი არ არის, არამედ დასავლეთ რომის იმპერიის გაგრძელება... ათეიზმი მისგან იშვა; სწორედ რომის კათოლიციზმისაგან, ათეიზმს მათდამი ზიზღმა მოუმაგრა ფეხი.“⁷

ზ. უძილაური აკრიტიკებს მართლმადიდებლურ ეკლესიოლოგიას. იგი წერს: „რაკიღა საეკლესიო იერარქიის კიბეზე აღმასვლისათვის ადამიანურად არაზომადი კრიტერიუმი „სულიერება“ დაწესდა, ამით განათლებული და ლიბერალი, უბრალოდ ალალი ადამიანების დაწინაურება გამოირიცხა... „სულიერება“ რუსული „დუზონოსწის“ როგორც სიტყვისა და როგორც იდეის კალკი უნდა იყოს... იდეაში რასაკვირველია იგი ღმერთშემოსილებას და ღვთისმოსაობას უნდა გულისხმობდეს... გაზომვა ღმერთშემოსილებისა მხოლოდ ღმერთის პრეროგატივაა, ოდენ მას ძალუძს. ნაცვლად სულიერებისა სამღვდელოთა დასაწინაურებლად რომ დაწესებულიყო ადამიანურად ზომვადი კრიტერიუმები, მაგ.: განათლება, ბიოგრაფიული მონაცემები და სხვ., ვფიქრობთ, ამგვარი კატასტროფული მდგომარეობა აგვეცდებოდა.“

ამ მსჯელობაში რამდენიმე უზუსტობაა დაშვებული: როგორც ჩანს,

⁶ იხ. ა. ჰარნაკის „ქრისტიანობის არსი“ (1900), „დოგმატიკის ისტორია“ (1894-1898) და ა. შ.

⁷ ფ. დოსტოვესკი, იდიოტი, თბ., 1987, გვ. 639.

რუსოფობიამ დააბნია ჩვენი „განმანათლებელი“, თორემ როგორ შეიძლება რუსული სიტყვის კალკი იყოს მასზე გაცილებით ძველი და შინაარსის ადეკვატურად გამომხატველი ქართული ტერმინი: „სულიერი“ (ზედს. სახ.) და „სულიერება“ (აბსტრ. არს. სახ.). დავიმოწმებთ X-XI სს-ის ნიმუშებს: „რომელსა ჟამსა ჴელი მიყოს კაცმან სახარებასა, გინა სხუასა წიგნსა *სულიერებისა*“ (მამათა სწავლანი, 1955. გვ. 76,16); „რომელმან გულის-მოდგინედ იწყოს საქმედ საქმეთა *სულიერებისათა*, უწყოდენ მან“ (იქვე, გვ. 153,3). აქაც ცრუობს „თეოლოგი“, როცა ამბობს, რომ „*გაზომვა ღმერთშემოსილებისა მხოლოდ ღმერთის პერეოგატივთა, ოდენ მას ძალუძს*“. ეს შეუძლიათ წმიდანებსაც, ვისაც აქვს სულიერი ჴვრეტის უნარი. პატერიკებში დადასტურებულია არაერთი შემთხვევა, როდესაც ღირს მამებს სასულიერო თანამდებობაზე უკურთხებიან უბრალო ადამიანები. მაგ., წმ. გრიგოლ ნეოკესარიელმა, ხალხის წინააღმდეგობის მიუხედავად, მღვდელმთავრად ხელნი დაასხა მენახშირე ალექსანდრეს (შემდგომში მღვდელმოწამე ალექსანდრე კომანელი). ხალხი მღვდელმთავრად ითხოვდა განათლებულ და მჭევრმეტყველ კაცს, წმ. მამამ კი სულიერად განჴვრიტა მენახშირის სიწმინდე და დაადგინა იგი სასულიერო თანამდებობაზე (იხ. წმინდანთა ცხოვრებანი, 12 (25) აგვისტოს საკითხავი).

მართლმადიდებლური სწავლებით, მღვდლის დანიშნულებაა ცოდვილის სულიერი განკურნება. აქედან გამომდინარე, სასულიერო თანამდებობაზე ხელთდასხმის მთავარი კრიტერიუმი შეუძლებელია იყოს სხვა რაიმე, გარდა სიწმიდისა. ღვთისმსახურმა ადამიანი სულიერად რომ განკურნოს, ვლ. ლოსკის თქმით, „...საკმარისი არაა კაცობრივი ბუნების იმ ღრმა ცოდნის ფლობა, რომელიც ხანგრძლივი გამოცდილებით მოიპოვება; აქ თითოეულჯერ საჭიროა მოცემული პიროვნების ზედვა, პიროვნება კი მხოლოდ გამოცხადებით შეიძლება იქნეს შეცნობილი“.⁸ წმიდა სვიმეონ ახალი ღვთისმეტყველი კი კატეგორიულად აცხადებს: „როგორც ბავშვის დაბადება შეუძლებელია მამის გარეშე, ასევე შეუძლებელია ზემოდან დაბადება, ანუ სულიწმიდის მადლის მიღება მისთვის, ვისაც არ ჰყავს სულიერი მამა... ხორციელი მამა შობს ხორციელ შვილებს, სულიერი მამა კი მათ, ვისაც სურთ მის ძეებად ყოფნა, ქმნის სულიერ შვილებად. მაგრამ ის, ვინც ჯერ თვითონ არ დაბადებულა, ანდა დაიბადა და ჯერ ბავშვია, ანუ არ მიუღწევია სრულყოფილებისათვის, როგორ შეიძლება იყოს სხვისი მამა?!.. ის ვინც არ გამხდარა ნათლის ძე გრძნობითად და ცნობიერად... როგორ შეძლებს სხვას უხელმძღვანელოს ნათლისაყენ, ანდა ასწავლოს მათ, რა არის ნათელი, რომელიც მოვიდა სოფლად, რომ განანათლოს ბნელში მყოფნი. თვითონ ბრმაა და ვერ ხედავს, როგორ შეძლებს ის სხვებისთვის გზის ჩვენებას?“⁹

⁸ ვლ. ლოსკი, ოპტინელი ბერები, თბ., 2008, გვ. 19.

⁹ Слова Преподобного Симеона Нового Богослова, т. II, М., 2006, гл. 523-524.

მსგავსადვე, წმ. გრიგოლ ღვთისმეტყველი ბრძანებს: „ჯერ საჭიროა საკუთარი თავის განწყენდა, ხოლო შემდეგ სხვებისა... ჯერ ნათელი უნდა გახდეს, რომ შემდეგ სხვებში ნათელი შეიტანო, ჯერ უნდა მიუახლოვდე ღმერთს, რომ შემდეგ მასთან სხვებიც მიიყვანო; ჯერ უნდა იკურთხო, რომ შემდეგ აკურთხებდე.“¹⁰

მორწმუნეთა ერთ ნაწილში გავრცელებულია მცდარი შეხედულება, რომ მნიშვნელობა არ აქვს მღვდლის ზნეობრივ სახეს, რადგან, რაც არ უნდა ცოდვილი იყოს მღვდელი, მის მიერ ეკლესიური საიდუმლო-ნი მაინც აღესრულება. მართალია, საიდუმლოთა აღსრულება მღვდლის ზნეობრივ სიწმიდეზე არ არის დამოკიდებული, მაგრამ თავად ეკლესიურ საიდუმლოებში მონაწილეობა მხოლოდ ერთი ასპექტია მორწმუნის სულიერი ცხოვრებისა. თუ ამას სულიერი მოძღვრის შრომა და ადამიანის განწყენდა არ უდევს საფუძვლად, საიდუმლოებში მონაწილეობა უმაღლეს წარმწყმედელად ექცევა ადამიანს, ვიდრე მაცხოვრებლად. **საიდუმლოებში მონაწილეობა მორწმუნის თვითმიზანი კი არ არის, არამედ საშუალება კურნებისა:** „მღვდელი, უპირველეს ყოვლისა, სულიერი მკურნალია, რომელიც ადამიანურ უძლურებას კურნავს. **ღვთისმსახურება და ეკლესიის საიდუმლოები უნდა ჩაერთოს განკურნების პროცესში.**“¹¹ საიდუმლონი შეიძლება შევადაროთ წამალს, მღვდელი კი — ექიმს. თუ ექიმი ვერ ერკვევა ჩვენს სნეულებას და არასწორ დანიშნულებას გამოგვიწერს, წამალი კი არ განგვკურნავს, არამედ, პირიქით, შეიძლება, უფრო ცუდადაც გაგვზადოს. ასე რომ, მკურნალს განუზომელი მნიშვნელობა ენიჭება სულიერი და ხორციელი მკურნალობის ჟამს.

წმ. მამათა აზრით, ნამდვილ მღვდელს უნდა გააჩნდეს სულიერი მჭვრეტელობის ნიჭი, ვინაიდან მის წინაშე დგას კონკრეტული ადამიანი კონკრეტული პრობლემებით, ზოგადი შეგონებებით და რეცეპტებით მის მკურნალობას იგი ვერ შეძლებს, ვინაიდან, როგორც ლოსკი აღნიშნავს, „პიროვნება მხოლოდ გამოცხადებით შეიძლება იქნეს შეცნობილი“. ამიტომაც წმ. სვიმეონ ახალი ღვთისმეტყველი იმ მღვდლების შესახებ, რომელნიც არ განწყმდილან და მაინც მსახურობენ, ბრძანებს: „ვინც ჯერ მოწაფეც არ გამხდარა, როგორც ევალებოდა, და მიუხედავად ამისა, მასწავლებლობის პატივი იტაცებს, მას მოელის ათასჯერ უფრო დიდი საშინელი სასჯელი, ვიდრე ბოროტმოქმედებსა და მკვლელებს. ვინაიდან ეს უკანასკნელნი სხეულს კლავენ, ის კი — სულს.“¹²

„ლიბერალური თეოლოგიის“ წარმომადგენლებს მღვდლობა ესმით

¹⁰ მოტანილია წიგნიდან: სქემარქიმანდრიტი იოანე (მასლოვი), ლექციები სამოძღვრო ღმრთისმეტყველებაში, თარგმანი გ. რუხაძისა, თბ., 2007, გვ. 284.

¹¹ მიტროპოლიტი იეროთეოს ვლახოსი, მართლმადიდებლური ფსიქოთერაპია, თბ., 2010, გვ. 55.

¹² Слова Преподобного Симеона Нового Богослова, т. II, М., 2006, гл. 533.

როგორც უბრალო მოხელეობა, ფორმალობა. მთავარია, მღვდელს ეს-
მოდეს ეკლესიის დოგმატები და თეოლოგთა მემკვიდრეობის შესწავლით
შესწევდეს უნარი სახარების განმარტებისა. ასეთი გაგება პირწმინდ-
ად პროტესტანტულია. საკმევლის კმევას, ჯვრის გამოსახვასა და ასა-
მალღებლის თქმას არავითარი განსაკუთრებული უნარები არ სჭირდება,
მღვდლობის არსი კი იმაში მდგომარეობს, რომ „სულიერად მღვდელი თა-
ვის სამწყსოზე მაღლა უნდა იდგეს.“¹³ თუ მრევლსა და მოძღვარს შორის
სიწმიდის თვალსაზრისით განსხვავება არ არის, ასეთი მღვდელი უძლურია
განკურნოს ცოდვილი. სიწმიდის ნაცვლად იერარქიული დაწინაურების
პირობად ზ. უძილაური გეთავაზობს: „...განათლებას, ბიოგრაფიულ მონა-
ცემებს და სხვ.“ ეს „და სხვ.“ რაღაც დიდმნიშვნელოვანს უნდა ნიშნავდეს,
მაგრამ „თეოლოგი“ არ აკონკრეტებს, თუ რას გულისხმობს. რაც შეეხება
განათლებასა და ბიოგრაფიულ მონაცემებს, მათ უსათუოდ ექცევა ყურ-
ადღება ხელთდასხმის დროს, მაგრამ თუ მღვდელს სულიერი ჭვრეტა და
სიწმიდე არ გააჩნია, განათლება და ბიოგრაფიული მონაცემები ვერაფერს
უშველის. მაცხოვრებელი ძალა აქვს არა ერუდიციას, არამედ საღმრთო
მაღლს.

ასე რომ, თუ ეკლესიაში პრობლემები არსებობს, ეს მომდინარეობს
არა მართლმადიდებლური ეკლესიის ბუნებიდან, არამედ ცალკეული
უღირსი სასულიერო პირისაგან. სასულიერო თანამდებობზე ჭეშმარიტი
მოდღვრები რომ დგინდებოდნენ, აუცილებელია თავად მათ მაკურთხეველ
იერარქებს გააჩნდეთ სულიერი ხედვა, სიწმიდე, რადგან ეკლესია „წმი-
დათა საზოგადოებაა.“

ეკლესიაში საღად მოაზროვნე და განათლებული კადრების დასამკვი-
დრებლად, „თეოლოგის“ აზრით, „ჩვენმა სახელმწიფომ, თუ ის სახელმწი-
ფოა, ან ასეთად ქცევას მაინც აპირებს, უნდა აღასრულოს თავისი მოვალეობა და დაიწყოს ეკლესიის კონტროლი“. შესანიშნავია, ბარემ ობერ-
პროკურორი ჩაუყენოთ წმ. სინოდს სათავეში! ზ. უძილაური ვერ ფარავს
თავის სიმპატიას საბჭოთა კავშირის რელიგიური პოლიტიკის მიმართ:
„რელიგიის რწმუნებულის აპარატი, რომელიც სსრკ-ს დროს ეკლესიას
აკონტროლებდა, ზოგიერთი მიმართებით ეკლესიისათვისაც კი სასარგე-
ბლო იყო. მაგ.: შეშლილების, კრიმინალების მღვდლებად კურთხევა მაშინ
ძალიან ჭირდა, დღეს კი ეკლესია ასეთებით გაივსო“.

ეს განცხადება სრული სიცრუე გახლავთ! პირიქით, საყოველთაო-
დაა ცნობილი, რომ სწორედ კომუნისტური მმართველობის დროს
აკურთხებდნენ ხოლმე კრიმინალებსა და KGB-ს მიერ დამუშავებულ
კადრებს.

თუ სახელმწიფო რელიგიის კონტროლს დაიწყებს, მაშინ, პირველ რიგ-

¹³ სქემარქიმანდრიტი იოანე (მასლოვი), ლექციები სამოძღვრო ღმრთისმეტყველებაში, თბ., 2007, გვ. 497.

ში, მოუწევს აკრძალოს ე. წ. „იეჰოვას მოწმეთა“ რელიგიური ორგანიზაცია, ვინაიდან მათი სწავლებით, მორწმუნეთათვის კატეგორიულად დაუშვებელია სამხედრო სამსახური. ამ აღმსარებლობის ფართოდ გავრცელების შემთხვევაში კი სახელმწიფოს კრაზი გარდაუვალია. სწორედ ამ მიზეზის გამოა აკრძალული ეს რელიგიური ორგანიზაცია მრავალ ქვეყანაში.

„თეოლოგი“ ეკამათება რა ერთ „ფუნდამენტალისტს“, მას სიყვარულის ნაკლებობას საყვედურობს და სვამს რიტორიკულ შეკითხვას: „მართლმადიდებლობა უსიყვარულოდ?“ ასეთ შემთხვევაში, რა თქმა უნდა, მან თავად უნდა გვეჩვენოს სიყვარულის მაგალითი. ზელიმხან უძილაური ასეც იქცევა და ასე ახდენს საკუთარი სიყვარულისა და შემწყნარებლობის დემონსტრირებას: თანამედროვე მართლმადიდებლობა, მისი თქმით, არის **„ბარბაროსობა, ფანატიზმი, შეშლილობა, სრული სიბნელე, გონებრივი ქონდრისკაცობა, ერის გამომათაყვანებელი ოპიუმი, სულიერი და პოლიტიკური მონობის იარაღი, სულის ჩამკვლევი, ჯალათობა, რუსეთუმეობა, კოლაბორაციონიზმი, მოძალადეობა, უსინდისობა“**. ვერაფერს იტყვი, სიყვარულის არაჩვეულებრივი გამოვლინებაა.

ზ. უძილაურის ნაშრომში ვხვდებით ნამდვილი თეოლოგისათვის შესაფერის ლირიკულ-„თეოლოგიურ“ გადახვევებსაც, მაგ.: *„სკოლის დამთავრების შემდეგ, „ნახალოვკაზე“, სადღაც ოქტომბრის ქუჩაზე ნაქირავებ სარდაფში მარტო ვცხოვრობდი, არც სრულწლოვანი ვიყავ ჯერ და არც ქალთან ნამყოფი.“* გვხვდება ისეთი განცხადებებიც, რომლებიც არავითარ კომენტარს არ საჭიროებს; რომ თითქოს თანამედროვე მართლმადიდებლობა *„სტალინური ეპოქის შემოქმედება და იდეოლოგიური სახეცკვლილება“*; ანდა: *„მართლმადიდებლობა სხვა არაფერია, თუ არა გასაბრუნებელ-ნარკოტიკული საშუალება, ანუ სუბოტექსი.“*

მხოლოდ ერთი რამის თქმა შეიძლება ლიბერალი „თეოლოგების“ ამ ცილისწამების საპასუხოდ: მაგ სიმართლით იარეთ!

